

jan bajer

papírová platidla československa

1919 - 1979 **

čns - pp praha

Popisy jednotlivých platidel

Československá republika 1918 - 1939

Prozatímní státopvky ČSR 1919	22
Státopvky I. emise - 1919	28
Státopvky II. emise - 1920 - 1923	36
Bankovky Národní banky československé - 1926 - 1939	38
Státopvky 1938 - nevydané	44

Období nesvobody 1939 - 1945

Čechy a Morava - bankovky a státopvky	46
Tereziánské poukázky 1943	58
Slovenská republika - bankovky a státopvky	60

Československá republika - od osvobození do měnové reformy 1945

Korunové poukázky ČSR - 1944	70
Kolkované peníze na Slovensku - 1945	74
Poukázka 2000 K na Slovensku	78

Československá republika 1945 - 1953

Bankovky a státopvky 1945 - 1953	80
Nevydaná platidla 1951 - 1953	94

Československá republika 1953 - 1960

Československá socialistická republika od roku 1960 do dnešní doby

Státopvky vzoru 1953	96
Bankovky vzoru 1953	98
Bankovky a státopvky 1958 - 1964	100
Bankovky SBČS od roku 1970	104

• • • • •

1. 10 K RUB Rozměr : 153 x 80 mm
 kolkovaná A - líc : modrá - hlubotisk, podtisk irisující
 - zelená, červená
10 K - 2. 1.1915 R - rub : zelená, fialová, irisující - ofset
 Číslování : černé - 6m
 série od 1001 výše Vodotisk : průběžný, negativní obrys římské "X"
Ra: 10 - Autor : neznámý, atelier tiskárny
 zoubk. Tiskárna : Wiener Staatsdruckerei, Vídeň
 kolek 80 -
Kolek : 10 haléřů, modrý - stříhaný
 V oběhu od 3.3.1919 do 20.6.1920

Poznámka : kolky původně stříhané, některé archy
 byly dodatečně zoubkovány, jsou tedy známy v men-
 ší míře i exempláře s kolky zoubkovanými příp. i
 ze svitku.

S: 201 KSK: 4

Na straně 23 uprostřed jsou vyobrazeny přibližně o polovinu zvětšené
 kolky 10 haléřů, 1 a 10 K, kterými byly kolkovány bankovky RUB. Repro-
 dukce 10 K kolku je z pomůcky, kterou pro určování pravosti kolku vy-
 dal BÚMF.

Kolky byly nalepeny (u 1000 K - p.č. 6 natištěn) na "maďarské straně"
 bankovky, v prostoru maďarského znaku.

Při popisu se držíme vžitého způsobu označení stran - "německá" je líc
 (A), "maďarská" rub (R).

2. 20 K I. RUB Rozměr : 152 x 91 mm
 kolkovaná A - líc : modrá - hlubotisk, podtisk irisující
 - zelená, červená
20 K - 2. 1.1915 R - rub : modrá, červená, zelená, irisující-ofset
I. vydání Číslování : červené - 6m
 série 1001-1999 Vodotisk : průběžný, negativní římská "XX"
 a od 2000 výše Autor : neznámý, atelier tiskárny
Ra: 10 - Tiskárna : Wiener Staatsdruckerei, Vídeň
Kolek : 20 haléřů, červený - zoubkovaný
 V oběhu od 3.3.1919 do 20.6.1920

Poznámka : vyobrazena na straně 25 nahoře. Na
 obou stranách bez označení vydání.

S: 202 KSK: 5

10 10

1

TIZ KORONA

AZ OSZTRAK-MAGYAR BANK ÉS BANKEGYÉRT
BANKI KIVÁNSÁGÁRA AZONNAL FIZET
BÉCSI ÉS BUDAPESTI PÓINTÉZETÉNEL

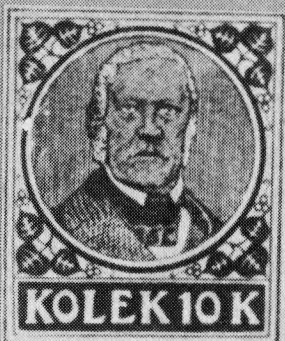
TIZ KORONA
TÖRVÉNYES ERŐSÉNYT.
1883. 1887. JANUÁR 2. AN

OSZTRAK-MAGYAR BANK

PÓTANÁCSOS KORMÁNYZÓ VÉZSENYTÁR
A BANKÉRTÉK BIZÁRSÁGÁTORVÉNY
SZERINT BÜNTETETIK

Korona

50

50

A BANKÉRTÉK
BIZÁRSÁGÁR
VÉNY SZERINT
BÜNTETETIK

AZ OSZTRAK-MAGYAR BANK ÉS BANKEGYÉRT
BANKI KIVÁNSÁGÁRA AZONNAL FIZET
BÉCSI ÉS BUDAPESTI PÓINTÉZETÉNEL

ÖTVEN KORONA
TÖRVÉNYES ERŐSÉNYT. Bécs, 1914. január 2-án

OSZTRAK-MAGYAR BANK

Pötánácsos
PÓTANÁCSOS

Kormányzó
KORMÁNYZÓ

Vezseénytár
VÉZSENYTÁR

437921

1056

4

3. 20 K II.RUB Rozměr : 152 x 91 mm
 kolkovaná A - líc : modrá - ofset, podtisk irisující -ze-
 lená, červená
20 K - 2. 1.1913 R - rub : modrá, fialová, červená, irisující-ofset
II.vydání Číslování : červené - 6m
 Vodotisk : průběžný, negativní římská "XX"
 Autor : neznámý, ateliér tiskárny
 série od 1001 výše Tiskárna : Wiener Staatsdruckerei, Vídeň
Ra: 50 -

Kolek : 20 haléřů, červený - zoubkovaný

V oběhu od 3.3.1919 do 20.6.1920

Poznámka : vyobrazena na straně 25 dole, oba ty-
 py 20 K najdeme na téže straně. Bankovka II. vy-
dání má na líci označení "II. AUFLAGE", na rubu
"II. KIADÁS".

Úředně kolkována nebyla, přesto se dostala do o-
 běhu s předchozí p.č. 2, veřejnost je nerozlišo-
 vala. V číslovaných albech "Platidla z doby pře-
 vratu", vydaných BÚMF se tyto bankovky vyskytují,
 vyobrazená ukázka pochází pravděpodobně z takové-
 ho alba - jak o tom svědčí číslo "61" vlevo dole.
 Sém pod číslem 202 uvádí společně kolkovanou ban-
 kovku obou vydání (Lit.strana 114 odst.1 - II.vy-
 dání 1977, strana 94)

S : nezná KSK : 6

Na straně 25 uprostřed jsou vyobrazeny přibližně o polovinu zvětšené
 kolky 20 a 50 haléřů, kterými byly bankovky kolkovány.

Další údaje o kolkách viz strana 22 a 26.

4. 50 K RUB Rozměr : 165 x 101 mm
 kolkovaná A - líc : modrá, zelená, irisující - ofset
 R - rub : modrá - hlubotisk, podtisk červený a
 zelený
50 K - 2. 1.1914 Číslování : černé - 6m
 Vodotisk : průběžný, negativní "50" v šestihranu
 Autor : neznámý, ateliér tiskárny
 série od 1001 výše Tiskárna : Wiener Staatsdruckerei, Vídeň
Ra: 15 -

Kolek : 50 haléřů, hnědý - zoubkovaný

V oběhu od 3. 3.1919 do 20.2.1920

Poznámka : vyobrazena na straně 23 dole

S: 203 KSK: 7

580819

2222

AZ OSZTRAK-MAGYAR BANK É
BANKJEGYÉRT BARKI KIVÁNY
SÁGÁRA AZONNAL FIZET BEÉS
ÉS BUDAPESTI FŐINTÉZETÉNEI

HUSZ KORONA

TÖRVÉNYES ERŐPENZT

BÉCS 1913

JANUÁR 20

20 20

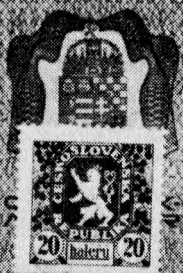

20 20 20
KORMÁNYZÓ
1913
K. K. BANKJEGYÉK

2

3

389688

1020

AZ OSZTRAK-MAGYAR BANK É
BANKJEGYÉRT BARKI KIVÁNY
SÁGÁRA AZONNAL FIZET BEÉS
ÉS BUDAPESTI FŐINTÉZETÉNEI

HUSZ KORONA

TÖRVÉNYES ERŐPENZT

BÉCS 1913

JANUÁR 20

20 20

20 20 20
KORMÁNYZÓ
1913
K. K. BANKJEGYÉK

K. KIADÁS

5. 100 K RUB Rozměr : 165 x 108 mm
 kolkevaná A - líc : zelená - hlubotisk, podtisk irisující
 červená, modrá
100 K - 2. 1.1912 B - rub : modrá, zelená, hnědá - ofset
 Číslování : červené - 5m
 série 1001-1999 Vodotisk : není
 a od 2000 výše Autor : neznámý, atelier tiskárny
 Ra: 15 - Tiskárna : Wiener Staatsdruckerei, Vídeň
 zoubk. kolek 80 - Kolek : 1 koruna, oranžový - stříhaný
 V oběhu od 3.3.1919 do 15.11.1919
Poznámka : kelky původně stříhané, některé archy
 byly dodatečně zoubkovány, jsou tedy známy v men-
 ší míře i exempláře s kolky zoubkovanými, příp. i
 ze svitku.

S: 204 KSK: 8

6. 1000 K RUB Rozměr : 194 x 129 mm
 kolkevaná A - líc : modrá - hlubotisk, podtisk šedomodrý
 B - rub : modrá - hlubotisk, podtisk šedomodrý
1000 K - 2. 1.1902 Číslování : červené - 5m
 Vodotisk : není
 série do čísla 1236 Autor : neznámý, atelier tiskárny
 počátek nejspíše Tiskárna : Wiener Staatsdruckerei, Vídeň
 lný Kolek : 10 K, na bankovku natištěn knihtis-
 kem - rámeček karmínový, střed-medal-
 lon s portrétem Františka Palackého
 Ra : 45 - - černý.

V oběhu od 3.3.1919 do 31.12.1919

Poznámka : bankovky s pravými kolky do série
 8.: 1236 - velké množství padělaných kelků na
 pravých bankevkách.

S: 205 KSK: 9

Poznámka:

Pravé kolky mají četné varianty, jejich popis nebyl dosud zpracován. Existuje velké množství padělaných kelků, nalepených na pravých bankevkách, kterých byl v té době dostatek. Pokud tyto padělky byly zjištěny již v době platnosti, byly kolky úředně razítkovány, někdy jen znehodnoceny škrtem pera neb inkoustovou tužkou. Nejznámější je čtvercové razítko se šikmým textem "BANK.ÜR.MIN.FIN. / PRAHA".

Kromě těchto banekvek jsou známy i kolky na 10 K/1904, 50 K/1902, které byly dnem 9.3.1919 staženy z oběhu, i na 20 K/1907 a 100 K/1910, které v této době nebyly v oběhu. Převážně jde o uměle vyrobené "rarity".

AZ OSZTRAK-MAGYAR BANK ÉBANKJEGYÉRT
BARKI KIVÁNSÁGÁRA AZONNAL FIZET
BÉCSI ÉS BUDAPESTI FŐINTÉZETEINEL

SZÁZ KORONA

TÖRVÉNYES ÉRCPÉNZY
BÉCS 1912 JANUÁR 2^{ÁN}
OSZTRAK-MAGYAR BANK

Sturm
KORMÁNYZÓ
Sturm
VEZÉRTITKÁR

FŐTANÁCSGOS

1266

62454

100

100

100

A BANKJEGYEK UTÁNZÁSA A
TÖRVÉNY SZERINT BÜNTETIK

5

6

7. 1 Kč I Rozměr : 100 x 60 mm
 A - líc : modrá, šedá - knihtisk
 B - rub : zemské znaky - červená, šedá-knihtisk
1 Kč - 15. 4.1919
 Číslování : není, série tištěna s hlavním tiskem
 série 001 - 099 Vodotisk : není
 100 - 199 Autor : neznámý, atelier tiskárny
 200 a výše Tiskárna : Haase, Praha
Ra: 5 3 V oběhu od 24.9.1919 do 31.12.1924
Poznámka : varianty v barevných odstínech na líci od tmavomodré přes modrou, modrozelenou k zelené.
 S: 206 KSK: 10
Chybotisk s datem " 5.dubna 1919 " byl zjištěn u exempláře série 014 - označení varianty č. "7 ch".

8. 5 Kč I Rozměr : 122 x 78 mm
 A - líc : červená, černá - knihtisk
 R - rub : ornamentální - modrá, červená - knihtisk
5 Kč - 15. 4.1919
 Číslování : není, série tištěna s hlavním tiskem
 série od 0001 výše Vodotisk : není
Ra: 20 10 Autor : neznámý, na lící stranu použito námětu nevydané bankovky RUB - 5 K s datem 1.10.1918
 Tiskárna : Haase, Praha, štočky t.RUBKY Vídeň
 S: 207 KSK: 11 V oběhu od 24.9.1919 do 31.12.1922

9. 10 Kč I/1 Rozměr : 143 x 84 mm
 A - líc : šedořialová, podtisk olivový-knihtisk
 R - rub : dvě dívčí hlavy - fialová, oranžová - irisující-knihtisk
10 Kč - 15. 4.1919
 Číslování : červené, 6m - u obou sériových písmen použit stejný číslovač-typ 4g
 série H, 0 222 Vodotisk : průběžný - "tašková krytina" - typ 1
Ra: 250 150 Autor : Alfons Mucha (R), Rössler, Mudruňka (A)
 Tiskárna : série H : Haase, Praha
 série O : Otto a Růžička, Pardubice
 V oběhu od 26.2.1920 do 31.5.1944, na Slovensku do 23.10.1939. Po osvebození platnost obnovená - od 25.8.1945 do 31.10.1945
Poznámka : stejného námětu použito s obměnami pro tisk 10 Kč I/2 - p.č. 22
 S: 208 KSK: 12

P ř e h l e d o z n a č e n í

československých papírových platidel podle ostatních katalogů

Označení jednotlivých bankovek je v přehledu zestručněno a omezuje se jen na hodnotu, zkratku měny (K, KČ, Ks, KČs), rok vydání (datum uvedené na bankovce), případně index, o kolikáté vydání jde. Údaje doplňujeme vysvětlujícími zkratkami :

k : kolkovaná bankovka
 p : přetištěná bankovka
 b.l. : bankovka bez
 letopočtu

T : terezínské poukázky
 S : Slovensko ; Pick uvádí v samostatné kapitole ; P-S 1-14

Katalogy jsou uvedeny zkratkami :

- KSK** : Bajer-Rus-Vápenka : Československá papírová platidla 1919-1970, KSK - ÚKDŽ Praha, 1972
- Sém** : Julius Sém : Papírové peníze na území Československa 1762-1967, I.vyd. NSČS Liberec ; II.vydání ČNS Hradec Králové ; čísla obou vydání se shodují
- P** : Albert Pick : Papiergeld Katalog Europa seit 1900, I. a II.vyd. a Standard Catalogue of World Paper Money - čísla se shodují

č.	nominál, rok	KSK	Sém	P	č.	nominál, rok	KSK	Sém	P
1.	10 K 1915 k	4	201	1	26	1000 Kč 1932	29	225	25
2	20 K 1913 lk	5	202	2	27	1000 Kč 1934	30	226	26
3	20 K 1913 2k	6	-	-	28	1 Kč b.l.	31a	227	27c
4	50 K 1914 k	7	203	3	29	5 Kč b.l.	32a	228	28c
5	100 K 1912 k	8	204	4	30a	1 K b.l. p	31b	227	27b
6	1000 K 1902 k	9	205	5	30b	1 K b.l. p	31c	227	27a
7	1 Kč 1919	10	206	6	31a	1 K b.l. p	32c	228	28b
8	5 Kč 1919	11	207	7	31b	5 K b.l. p	32c	228	28a
9	10 Kč 1919	12	208	8	32	1 K b.l.	33	229	29
10a	20 Kč 1919	13a	209	9	33	5 K b.l.	34	230	30
10b	20 Kč 1919	13b	209	9	34	100 K 1940 1	35	235	31
11	50 Kč 1919	14	210	10	35a	100 K 1940 2	36a	236	32
12	100 Kč 1919	15	211	11	35b	100 K 1940 2	36b	236	32
13	500 Kč 1919	16	212	12	36	50 K 1940	37	233	33
14	1000 Kč 1919	17	213	13	37	500 K 1942 1	38	237	37
15	5000 Kč 1919	18	214	14	38	500 K 1942 2	39	238	38
16a	100 Kč 1920	19a	217	15	39a	10 K 1942	40a	231	34
16b	100 Kč 1920	19b	217	15	39b	10 K 1942	40b	231	34
17	5000 Kč 1920	20	219	16	39c	10 K 1942	40c	231	34
18	5 Kč 1921	21	215	17	40	1000 K 1942 1	41	239	39
19a	50 Kč 1922	22a	216	18	41	1000 K 1942 2	42	240	41
19b	50 Kč 1922	22b	216	18	42	1000 K 1942 3	43	241	40
20	500 Kč 1923	23	218	19	43	5000 K 1943 p	44	243	42
21a	20 Kč 1926	24a	221	20	44a	20 K 1944	45a	232	35
21b	20 Kč 1926	24b	221	20	44b	20 K 1944	45b	232	35
22	10 Kč 1927	25	220	21	44c	20 K 1944	45c	232	35
23	500 Kč 1929	26	224	22	45	5000 K 1944	46	242	43
24a	50 Kč 1929	27a	222	23	46	50 K 1944	47	234	36
24b	50 Kč 1929	27b	222	23	47	1 K 1943 T	48	285	-
25a	100 Kč 1931	28a	223	24	48	2 K 1943 T	49	286	-
25b	100 Kč 1931	28b	223	24	49	5 K 1943 T	50	287	-

Tabulky bodových hodnot platidel podle zachovalosti

Údaje o bodovém hodnocení platidel (Ra), uvedené v popise u jednotlivých bankovek, vyjadřují směrnou, přibližnou hodnotu bankovky v "bodech" při zachovalosti "N". Protože hodnota určité bankovky klesá úměrně s její zachovalostí, sestavili jsme tabulku, podle níž si snadno odvodíte bodovou hodnotu bankovky na základě údaje v popise a její zachovalosti. Zachovalost hodnotíme stejným způsobem, jako jev naší pobočce - KSPP - obvyklé; stejným způsobem hodnotíme bankovky, zařazené v členských aukcích. Známe 6 základních stupňů zachovalosti :

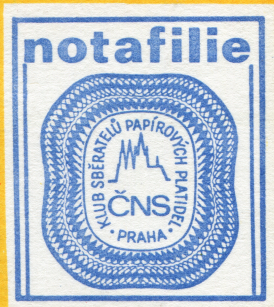
- N : oboustranně bezvadně zachovalý, výrazných barev, nepřeložený 100%
 1 : velmi krásný, čistý, neznatelně přeložený 90%
 2 : krásný, málo přeložený, menší nečistota 75%
 3 : průměrně zachovalý, průměrně pošpiněný, nepoškozený 50%
 4 : méně zachovalý, menší natržení, pošpiněný, poškozený 20%
 5 : velmi špatný, silně překládaný, silně natržení, silně poškoz. 10%

Zachovalost značíme zlomkem líc/rub. Znaménkem minus (-) značíme mezistupně - zachovalost horší než udané číslo, lepší než následující.

základ - 100% bodů	90%	75%	50%	20%	10%
1	0.9	0.8	0.5	0.2	0.1
2	1.8	1.5	1.0	0.4	0.2
3	2.7	2.2	1.5	0.6	0.3
4	3.6	3.0	2.0	0.8	0.4
5	4.5	3.7	2.5	1.0	0.5
6	5.4	4.5	3.0	1.2	0.6
7	6.3	5.3	3.5	1.4	0.7
8	7.2	6.0	4.0	1.6	0.8
9	8.1	6.8	4.5	1.8	0.9
10	9.0	7.5	5.0	2.0	1.0
11	9.9	8.3	5.5	2.2	1.1
12	10.8	9.0	6.0	2.4	1.2
13	11.7	9.8	6.5	2.6	1.3
14	12.6	10.5	7.0	2.8	1.4
15	13.5	11.3	7.5	3.0	1.5
16	14.4	12.0	8.0	3.2	1.6
17	15.3	12.8	8.5	3.4	1.7
18	16.2	13.5	9.0	3.6	1.8
19	17.1	14.3	9.5	3.8	1.9
20	18.0	15.0	10.0	4.0	2.0
22	19.8	16.5	11.0	4.4	2.2
24	21.6	18.0	12.0	4.8	2.4
26	23.4	19.5	13.0	5.2	2.6
28	25.2	21.0	14.0	5.6	2.8
30	27.0	22.5	15.0	6.0	3.0
32	28.8	24.0	16.0	6.4	3.2
34	30.6	25.5	17.0	6.8	3.4
36	32.4	27.0	18.0	7.2	3.6
38	34.2	28.5	19.0	7.6	3.8
40	36.0	30.0	20.0	8.0	4.0

Tabulky bodových hodnot platidel podle zachovalosti - pokračování

základ - 100% bodů	90%	75%	50%	20%	10%
42	37.8	31.5	21.0	8.4	4.2
44	39.6	33.0	22.0	8.8	4.4
46	41.4	34.5	23.0	9.2	4.6
48	43.2	36.0	24.0	9.6	4.8
50	45.0	37.5	25.0	10.0	5.0
55	49.5	41.2	27.5	11.0	5.5
60	54.0	45.0	30.0	12.0	6.0
65	58.5	48.7	32.0	12.8	6.4
70	63.0	52.5	35.0	14.0	7.0
75	67.5	56.2	37.5	15.0	7.5
80	72.0	60.0	40.0	16.0	8.0
85	76.5	63.7	42.5	17.0	8.5
90	81.0	67.5	45.0	18.0	9.0
95	85.5	71.3	47.5	19.0	9.5
100	90.0	75.0	50.0	20.0	10.0
110	99.0	82.5	55.0	22.8	11.0
120	108.0	90.0	60.0	24.0	12.0
130	117.0	97.5	65.0	26.0	13.0
140	126.0	105.0	70.0	28.0	14.0
150	135.0	112.5	75.0	30.0	15.0
160	144.0	120.0	80.0	32.0	16.0
170	153.0	127.5	85.0	34.0	17.0
180	162.0	135.0	90.0	36.0	18.0
190	171.0	142.5	95.0	38.0	19.0
200	180.0	150.0	100.0	40.0	20.0
220	198.0	165.0	110.0	44.0	22.0
240	216.0	180.0	120.0	48.0	24.0
260	234.0	195.0	130.0	52.0	26.0
280	252.0	210.0	140.0	56.0	28.0
300	270.0	225.0	150.0	60.0	30.0
320	288.0	240.0	160.0	64.0	32.0
340	306.0	255.0	170.0	68.0	34.0
360	324.0	270.0	180.0	72.0	36.0
380	342.0	285.0	190.0	76.0	38.0
400	360.0	300.0	200.0	80.0	40.0
420	378.0	315.0	210.0	84.0	42.0
440	396.0	330.0	220.0	88.0	44.0
460	414.0	345.0	230.0	92.0	46.0
480	432.0	360.0	240.0	96.0	48.0
500	450.0	375.0	250.0	100.0	50.0
550	495.0	412.5	275.0	110.0	55.0
600	540.0	450.0	300.0	120.0	60.0
650	585.0	487.5	325.0	130.0	65.0
700	630.0	525.0	350.0	140.0	70.0
750	675.0	562.5	375.0	150.0	75.0
800	720.0	600.0	400.0	160.0	80.0
850	765.0	637.5	425.0	170.0	85.0
900	810.0	675.0	450.0	180.0	90.0
950	855.0	712.5	475.0	190.0	95.0
1000	900.0	750.0	500.0	200.0	100.0
základ - 100% bodů	90%	75%	50%	20%	10%

2.vydání

